

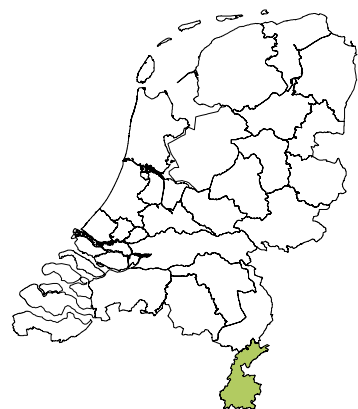
Tabel 3

Donker pimpernelblauwtje *Maculinea nausithous*

Een vlinder met een vleugellengte van 16-18 mm. Het mannetje heeft een blauwe kleur aan de bovenkant van de vleugels, het vrouwtje is bruin. De onderkant is kaneelbruin met slechts één rij zwarte stippen.

Foto: Jeroen Brandjes/
Bureau Waardenburg

○ soort niet waargenomen
● soort (recent) waargenomen

3

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode, aanvullend: Eén keer (of minder) per jaar maaien na half september.
Schonen	Zie gedragscode
Baggeren	Zie gedragscode
Begrazen	-
Snoeien/dunnen	-
Onderhoud waterkeringen	-
Onderhoud verhardingen	-

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (ontheftingsplicht)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode, aanvullend: Grote pimpernel en nesten van de gewone steekmier (eventueel moerassteekmier, en/of bossteekmier) ontzien.
Verwijderen bovengrond / graafwerkzaamheden	Zie gedragscode, aanvullend: Grote pimpernel en nesten van de gewone steekmier (eventueel moerassteekmier, en/of bossteekmier) ontzien.
Sloop kunstwerken en gebouwen	-
Bouwactiviteiten	Zie gedragscode, aanvullend: Lokale verstoringen tijdens werkzaamheden voorkomen.
Afdammen/dempen/vergraven	Zie gedragscode, aanvullend: Geen grootschalige ingrepen in de waterhuishouding doorvoeren.

Leefgebied
Vochtige, matig voedselrijke graslanden in de stroom dalen van rivieren en beken. In wegbermen, langs sloot- en kanaalranden. Het donker pimpernelblauwtje heeft een voorkeur voor de ruigere delen van de vegetatie. De gewone steekmier (noodzakelijk voor de voortplanting) heeft een voorkeur voor licht verruigde vegetaties en matig beschaduwde en vochtige microklimaten. Beide omstandigheden dienen dicht bij elkaar voor te komen. Een gezonde populatie bestaat uit tenminste drie deelpopulaties die ieder enkele honderden vlinders groot zijn.

Gebruik van het leefgebied
Eitjes worden afgezet op oudere, grote bloemknopen van grote pimpernel (meestal twee tot drie eitjes per bloemhoofdje). Het donker pimpernelblauwtje is honkvast.

Voornaamste voedselbronnen
Rupsen: bloemknopen van grote pimpernel en mierenbroed. Vlinders: nectar van de grote pimpernel.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Donker pimpernelblauwtje *Maculinea nausithous*

Leefwijze door het jaar heen

Vliegperiode: half juli tot half augustus. Eiafzet: eind juli tot begin augustus. Na het uitkomen laten de rupsen zich na 3 tot 4 weken op de grond vallen en wachten op een gewone steekmier. De mier neemt de rups mee naar het nest, waar de rups overwintert. In juni-juli van het volgende jaar vindt de verpoping plaats en kruipt de vlinder uit het mierenest. De rupsen kunnen ook overleven in nesten van de moerassteekmier en de bossteekmier.

Aanbevelingen

- Extensief beheer: maximaal één keer per jaar maaien, bij voorkeur minder. Maaien na half september of voor half juni.
- Herstel van de populaties van de gewone steekmier bij de Moerputten.
- Realiseren van een netwerk aan geschikte plekken. De rupsen vormen een zware belasting voor de steekmieren waardoor één locatie zelden lang bruikbaar blijft. De soort moet dus regelmatig uitwijken naar andere plekken met 'ongebruikte' mierenestten.
- Langdurige inundatie voorkomen.

Belang waterschapspopulaties

Nationaal belang

Verspreiding binnen Nederland

In 1990 is de soort geïntroduceerd in de Moerputten bij 's Hertogenbosch. Deze populatie heeft zich in de eerste jaren na de uitzetting in de omgeving van de Moerputten verspreid. Toch lijkt de soort op deze plek geen stand gehouden te hebben. In 2001 heeft zich vanuit Duitsland een populatie weten te vestigen in het Roerdal.

Rode lijst

Ernstig bedreigd

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijn

Bijlage II en IV

FF-wet

Tabel 3

Bronnen

Groenendijk & Van Swaay, 2005. Wyhoff & Van Swaay, 1995.

Websites: www.vlindernet.nl;

www.minlnv.nederlandsesoorten.nl